

**Requirements and the list of recommended literature
for the Final State Examination in Pedagogy and Psychology
for follow-up Master degree form of study (present and distant study form)**

Leisure Time Activities Counselling and Management

Academic Year: 2018/2019

GENERAL REQUIREMENTS FOR PEDAGOGY

1. Reflection of current theories of education with respect to basic pedagogical categories in the Czech pedagogical science.
2. Explanation of the main differences between adult and senior education and the education of children and youth.
3. Analysis of problems and perspectives of primary, secondary and tertiary education in Europe.
4. Interpretation of research investigation in the context of basic approaches of pedagogical research in the Czech Republic and abroad.
5. Comparison of selected methods and designs in pedagogical diagnostics and pedagogical research.
6. Measurement as a starting point for the design of pedagogical research and its relation to statistical methods of hypothesis validation.
7. Clarification of the relationship between the basic components of teaching understood as a complex process.
8. Considering the importance of the learning objectives in curriculum/ educational programme design. Introduction of the alternative and innovative approaches used in the current Czech school. Identification of their common features based on the knowledge of the history of the origin and the development of these approaches.
9. Presentation of student's opinion on the current tendencies in the development of evaluation (assessment) in the teaching process.
10. Application of general principles on macro and micro-management of the Czech school / school facility.
11. Argumentation justifying the need of coexistence of external and internal evaluation of the Czech school / school facility.
12. Comparison of the conditions of development of pedagogical diagnostics in the second half of the 20th century in our country and in other European countries.
13. Explanation of functional interconnection of pedagogical diagnostics and didactics from the perspective of pedagogical theory and practice. Application of the term didactic diagnostics.

14. Definition of pedagogical and psychological diagnostics in educational conditions.
15. Historical changes of pedagogical theory (important personalities) and pedagogical practices and their influence on the formation of contemporary discourses of Czech pedagogical thinking.
16. Characteristics of the Czech educational system in the context of analysis and evaluation of period changes of school systems from 1774 to the present day.
17. Teacher education and its historical transformation in our country (requirements for professional competence, professional training, and professional performance during different eras).

LIST OF RECOMENDED LITERATURE AND SOURCES

- BARTOŇKOVÁ, H. *Foucaultovo andragogické kyvadlo*. Praha: 2004. ISBN 80-86284-46-1.
- BEDNAŘÍKOVÁ, I. *Kapitoly z andragogiky 1*. 2. vyd. Olomouc: UP, 2006. ISBN 80-244-1355-8
- BEDNAŘÍKOVÁ, I. *Kapitoly z andragogiky 2*. Olomouc: UP, 2006. ISBN 80-244-1193-8
- BENEŠ, M. *Andragogika - teoretické základy*. Praha : Eurolex Bohemia, 2003. ISBN 80-86432-23-8.
- BENEŠ, M. *Andragogika: filozofie-věda*. Praha : Eurolex Bohemia, 2001. 80-86432-03-3.
- BERTRAND, Y. *Soudobé teorie vzdělávání*. Portál : Praha, 1998. ISBN 80-7178-216-5.
- BOČKOVÁ, V. *Vzdělávání - průvodní jev života..* Olomouc: UP, 2002. ISBN 80-244-0441-9.
- CIPRO, M. *Galerie světových pedagogů. Sv. 2*. Praha: vl.n., 2002. ISBN 80-238-8003-9.
- CIPRO, M. *Galerie světových pedagogů. Sv. 3*. Praha: vl.n., 2002. ISBN 80-238-8004-7.
- DITRICH, P. *Pedagogicko-psychologická diagnostika*. Jiničany : HŠH, 1993. ISBN 80-85467-06-2.
- GAVORA, P. *Úvod do pedagogického výzkumu*. 2. vyd. Brno: Paido, 2010. ISBN 978-80-7315-185-0.
- HÁBL, J. *Přehled dějin pedagogiky*. Hradec Králové: Gaudeamus, 2010. ISBN 978-80-7435-044-3.
- HERBART, J. F. *a jeho pedagogika*. (J. Hofmann, J. Kyrášek) Praha: SPN, 1977.
- HRABAL, V.st., HRABAL, V.ml. *Diagnostika*. Praha : Karolinum, 2002. ISBN 80-246-0319-5.
- CHRÁSKA, M. *Metody pedagogického výzkumu*. Praha : Grada, 2007. ISBN 978-80-247-1369-4.
- JANÍKOVÁ, M. aj. *Základy školní pedagogiky*. Brno : Paido, 2009. ISBN 978-80-7315-183-6 (Paido : brož.) 978-80-210-4879-9 (Masarykova univerzita : brož.)
- KÁDNER, O. *Dějiny pedagogiky*. Praha, Česká grafická unie 1923-24.
- KALHOUS, Z., OBST, O. a kol. *Školní didaktika*. Praha : Portál, 2002. ISBN 80-7178-253-X.
- KANTOROVÁ, J. a kol. *Vybrané kapitoly z obecné pedagogiky I*. Olomouc : Hanex, 2008. ISBN 978-80-7409-024-0.

- KANTOROVÁ, J. a kol. *Vybrané kapitoly z obecné pedagogiky II*. Olomouc : Hanex, 2010. ISBN 978-80-7409-030-1.
- KASPER, T., KASPEROVÁ, D. *Dějiny pedagogiky*. Praha: Grada, 2008. ISBN 978-80-247-2429-4.
- KOMENSKÝ, J. A. *Vševýchova. Pampaedia* Praha: Státní nakladatelství v Praze, 1948.
- LOCKE, J. *O výchově*. Praha : SPN, 1984.
- MALACH, J. *Pedagogická diagnostika pro učitele*. Ostrava : OU, 2008. ISBN 978-80-7368-551-5.
- MUSILOVÁ, M. *Případová studie jako součást pedagogické praxe*. Olomouc : UP, 2003. ISBN 80-244-0749-3.
- NEZVALOVÁ, D. *Školství v edukačně vyspělých zemích*. Olomouc : Vydavatelství UP, 1998. ISBN: 8070677961
- OBST, O. *Manažerské minimum pro učitele*. Olomouc : UP, 2006. ISBN 80-244-1359-0.
- PALÁN, Z. *Výkladový slovník vzdělávání dospělých*. Praha: DAHA, 1997. ISBN 80-902232-1-4.
- PELIKÁN, J. *Výchova jako teoretický problém*. Ostrava : Amosium, 1995. ISBN 80-84498-27-8.
- PELIKÁN, J. *Základy empirického výzkumu pedagogických jevů*. 2. vyd. Praha : Karolinum, 2011. ISBN 978-80-246-1916-3.
- PESTALOZZI, J. H. *Ze života a díla*. (J. Kyrášek). Praha : SPN, 1968.
- PODLAHOVÁ, L. aj. *1 + 100 osobností pedagogiky a školství v českých zemích*. Olomouc : UP, 2001. ISBN 80-244-0313-7.
- POKORNÁ, V. *Teorie, diagnostika a náprava specifických poruch učení*. 2. vyd. Praha : Portál, 2000. ISBN 80-7178-151-7.
- POL, M. *Škola v proměnách*. Brno : MU, 2007. ISBN 978-80-210-4499-9.
- PRÁŠILOVÁ, M. *Řízení základní školy v letech 1990–2007*. Olomouc : UP, 2008. ISN 978-80-244-2036-3.
- PRÁŠILOVÁ, M. *Tvorba vzdělávacího programu*. Praha : TRITON, 2006. ISBN 80-7254-712-7.
- PRÁŠILOVÁ, M. *Vybrané kapitoly ze školského managementu pro pedagogické pracovníky*. Olomouc : Vydavatelství UP, 2006. ISBN 80-244-1415-5.
- PROKOP, J. *Škola a společnost v kritických teoriích druhé poloviny 20. století*. Praha : Karolinum, 2005. ISBN 80-246-1008-6.
- PRŮCHA, J. (ed.) *Pedagogická encyklopedie*. Praha : Portál, s. r. o., 2009. ISBN 978-80-7367-546-2.
- PRŮCHA, J. *Moderní pedagogika*. 3. přepracované a aktualizované vydání. Praha : Portál, 2005. A další vydání. ISBN 80-7367-047-X.
- PRŮCHA, J., WALTEROVÁ, E., MAREŠ, J. *Pedagogický slovník*. Nové rozšířené a aktualizované vydání. Praha : Portál, s. r. o., 2009. ISBN 978-80-7367-647-6.
- PUNCH, K., F. *Základy kvantitativního šetření*. Praha: Portál, 2008. ISBN 978-80-7367-381-9.

- ROUSSEAU, J. J. *a jeho pedagogický odkaz*. (J. Cach). Praha : SPN, 1967.
- RÝDL, K. Smysl inovačních cílů v současných výchovných a vzdělávacích trendech. In *Studia paedagogica*. Brno : MU, 2005, s. 13–22. ISBN 80-210-3891-8.
- SKALKOVÁ, J. *Obecná didaktika*. 2. Rozšířené a aktualizované vydání. Praha : Grada, 2007. ISBN 978-80-247-1821-7.
- SKUTIL, M. a kol. *Základy pedagogicko-psychologického výzkumu pro studenty učitelství*. Praha : Portál, 2011. ISBN 978-80-7367-778-7.
- Struktury systémů vzdělávání a počáteční odborné přípravy v zemích Evropské unie*. Praha : Un,Gnosis s.r.o., 1997.
- ŠMAHELOVÁ, B. *Nástin vývoje pedagogického myšlení*. Brno : MSD, 2008. ISBN 978-80-7392-040-1.
- ŠVEC, Š. a kol. *Metodologie věd o výchově*. Brno : Paido, 2009. ISBN 978-80-7315-192-8.
- ŠVEC, V. *Od implicitních teorií výuky k implicitním pedagogickým znalostem*. Brno : MU, 2005. ISBN 80-7315-092-1.
- ŠVEC, V. *Pedagogické znalosti učitele: Teorie a praxe*. Praha : ASPI, 2005. ISBN 80-7357-072-6.
- VACÍNOVÁ, T. *Dějiny vzdělávání od antiky po Komenského*. Praha: UJAK, 2009. ISBN 978-80-86723-74-7.
- VALIŠOVÁ, A., KASÍKOVÁ, H. a kol. *Pedagogika pro učitele*. Praha : Grada, 2007. ISBN 978-80-247-1734-0.
- VÁŇOVÁ, M. *Vzdělávací systémy ve vyspělých evropských zemích*. Praha : Karolinum, 1994. ISBN 80-7066-848-2.
- VAŠŤATKOVÁ, J. *Autoevaluace a benchmarking ve škole*. Olomouc : Hanex, 2010. ISBN 978-80-7409-029-5.
- VAŠŤATKOVÁ, J. *Úvod do autoevaluace školy*. Olomouc : UP, 2006. ISBN 80-244-1422-8.
- VAŠŤATKOVÁ, J. Kvalita a efektivita v souvislosti se školou. In JANÍKOVÁ, M. a kol. *Základy školní pedagogiky*. Brno : Paido, 2009, s. 36–39. ISBN 978-80-7315-183-6
- WALTEROVÁ, E. *Kurikulum (Proměny a trendy v mezinárodní perspektivě)*. Brno : CDVU MU, 1994. ISBN 80-210-0846-6.
- ZELINKOVÁ, O. *Pedagogická diagnostika a individuální program*. Praha : Portál, 2001. ISBN 80-7178-544-X.

BASIC LEGISLATION

Can be found on: http://portal.gov.cz/wps/portal/_s.155/6966/_s.155/699/place,

Or on this address: [www: http://www.msmt.cz](http://www.msmt.cz) (dokumenty)

Zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, v platném znění a jeho prováděcí předpisy, především vyhláška č. 412/2006 Sb., kterou se mění vyhláška č. 317/2005, o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků, akreditační komisi a kariérním systému pedagogických pracovníků.

Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), v platném znění a jeho prováděcí předpisy, především vyhlášky o předškolním, základním a středním vzdělávání a vyhláška č. 225/2009 Sb., kterou se mění vyhláška č. 15/2005 Sb., náležitosti dlouhodobých záměrů, výročních zpráv a hodnocení školy.

Nařízení vlády č. 273/2009 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 75/2005 Sb., o stanovení rozsahu přímé vyučovací, přímé výchovné, přímé speciálně pedagogické a přímé pedagogicko-psychologické činnosti pedagogických pracovníků.

Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, v platném znění.

Vyhláška č. 263/2008, pracovní řád pro zaměstnance škol a školských zařízení, v platném znění.

OTHER SOURCES

Rámcové vzdělávací programy (PV, ZV, GV, OV, ZUV).

Školský systém ČR. Dostupné z: <http://www.uiv.cz/clanek/149/1731>

Dlouhodobé záměry vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky (2002, 2005, 2007, 2011-15).

Strategie celoživotního učení ČR.

Výroční zprávy MŠMT ČR.

RECOMENDED ADDRESSES

Národní ústav pro vzdělávání, školské poradenské zařízení a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků: <http://www.nuv.cz/>,

Publikace z projektu Cesta ke kvalitě: <http://www.nuv.cz>

Věstníky MŠMT ČR: <http://portal.gov.cz/portal/obcan/publikujici/vidaawt/vestniky/>.

Český statistický úřad: <http://www.czso.cz/>

Centrum pro výzkum veřejného mínění <http://www.cvvm.cas.cz/index.php?lang=0>

Školní statistická ročenka: <http://www.czso.cz/>

Centrum pro zjišťování výsledků ve vzdělávání: <http://www.ceremat.cz/>

Česká školní inspekce: <http://www.csicr.cz>

GENERAL REQUIREMENTS FOR PSYCHOLOGY

1. Learning – the concept, basic forms of learning. Determinants of the process of learning, learning in relation to the psychic and individual specifics of children and adults. Types of learning.
2. Motivation of learning. Types of motivation. Factors influencing motivation - success and failure, novelty of the situation, activity, social factors, reward and punishment. Learned helplessness. Aspiration level. The role of subjective causal attributions.
3. Transfer and interference. Types of transfer. Conditions to facilitate learning transfer. Repetition.
4. Psychology of testing, evaluation, assessment and marking. Functions and difficulties of assessment at school, at work and in everyday life of an individual.
5. The personality of a teacher / educator, the relationship teacher/educator - pupil/educated and the factors of its formation.
6. School failure, determinants of learning performance. Effect of failure on an individual's life. Creativity of pupils.
7. The impact of emotions on work performance of children and adults. Fear, anxiety, stage fright, boredom in the educational process.
8. Aggression - definition, types, causes, practices to eliminate aggressive behavior.
9. Bullying - definition, stages of bullying, dealing with bullying, bullying prevention.
10. Problematic child at school, his/her family and children's group relationships. Psychosocial problems in the workplace.
11. Overview of psychic functions disorders and their characteristics.
12. The issue of normality and pathology. Different concepts of normality. Inheritance, causes of health disorders. Holistic approach to health.
13. Diagnosis of psychopathological manifestations in children, youth and adults. Diagnostic methods.
14. Psychological deprivation - external and internal conditions, consequences of deprivation, subdeprivation, alternatives to family care.
15. Characteristics of neurotic disorders, predicted aetiology and the differences between neurotic disorders of adults and children.
16. Behavioral disorders, hyperactivity and attention disorders, their aetiology. Bullying, characteristic features, dealing with bullying.
17. Pervasive developmental disorders. Aetiology, types and characteristic features.
18. Illness and its impact on human psyche, disease phases and social impact of illness. Psychosomatic disease and its possible causes.
19. Stress, stressors, stress reactions, and stress moderation or elimination options. Adaptation and coping. The concept of mental hygiene and its function. Relaxation methods and their application in mental hygiene.
20. Burnout syndrome - explanation of the concept, causes, manifestations, development phases, possibilities of prevention.

21. Cerebral palsy syndrome, forms and effects of CPS on psyche. Traumatic brain damage (commotio and contusio cerebri).
22. Personality psychology, approaches to the study of personality, psychological aspects of the formation and determination of personality and its integrity.

LIST OF RECOMENDED LITERATURE AND SOURCES

- ATKINSONOVÁ, R. L. aj. *Psychologie*. Praha : Victoria Publishing, 1995. ISBN 80-85605-35-X.
- BENDL, S. *Prevence a řešení šikany ve škole*. Praha: ISV, 2003, 197 s. ISBN 80-86642-08-9.
- HRABAL, V., PAVELKOVÁ, I. *Jaký jsem učitel*. Praha: Portál, 2010, 239 s. ISBN 978-80-7367-755-8.
- CAKIRPALOGLU, P. *Úvod do psychologie osobnosti*. Praha: Grada Publishing, 2012. ISBN 978-80-247-4033-1.
- ČÁP, J., MAREŠ, J. *Psychologie pro učitele*. Praha : Portál, 2001. ISBN 80-7178-463-X.
- ČÁP, J., MAREŠ, J. *Psychologie pro učitele*. 2. vyd. Praha : Portál, 2007. ISBN 978-80-7367-273-7.
- ČÍŽKOVÁ, J. *Poznávání duševního života člověka*. Olomouc : UP, 1997. ISBN 80-7067-779-1.
- DAŘÍLEK, P., KUSÁK, P. *Pedagogická psychologie část A, B*. Olomouc : VUP, 1998. ISBN 80-7067-837-2.
- DOČKALOVÁ, V., SOBOTKOVÁ, I. *Vybrané kapitoly z psychologie pro učitele*. Olomouc : UP, 1994. ISBN 80-7067-363-X.
- FONTANA, D. *Psychologie ve školní praxi*. Praha : Portál, 1997. ISBN 80-7178-063-4.
- GOLEMAN, D. *Emoční inteligence*. Praha : Columbus, 1997. ISBN 80-85928-48-5.
- GRECMANOVÁ, H., URBANOVSKÁ, E. *Aktivizační metody ve výuce, prostředek ŠVP*. Olomouc : Hanex, 2007. 80-85783-73-8.
- HADJ-MOUSSOVÁ, Z. *Pedagogická psychologie pro vychovatele*. Praha : Univerzita Karlova, 2006. ISBN 80-7290-243-1.
- HARTL, P., HARTLOVÁ, H. *Psychologický slovník*. 2. vyd. Praha : Portál, 2009. ISBN 978-80-7367-599-1.
- HAYESOVÁ, N. *Základy sociální psychologie*. Praha : Portál, 2003. ISBN 80-7178-763-9.
- HELUS, Z. *Sociální psychologie pro pedagogy*. Praha : Grada, 2007. ISBN. 978-80-247-1168-3.
- HOSKOVEC, J., NAKONEČNÝ, M., SEDLÁKOVÁ, M. *Psychologie XX. Století*. Praha : SPN, 1994. ISBN 80-7066-714-1.
- JANOUSEK, J., HOSKOVEC, J., ŠTIKAR, J. *Psychologický výkladový atlas*. Praha : Karolinum, 1993. ISBN 80-7066-716-8.
- KADLECOVÁ, E. *Šikana očima dětí*. České Budějovice: ZSF JU, 2010, 186 s. ISBN 978-80-7394-199-4.

- KOHOUTEK, R. *Patopsychologie a psychopatologie pro pedagogy*. Brno : Masarykova univerzita, 2007. ISBN 978-80-210-4434-0.
- KOLÁŘ, M. *Skrytý svět šikanování ve školách*. Praha: Portál ,1997, 127 s. ISBN 80-7178-123-1.
- KOLÁŘ, M. *Bolest šikanování*. Praha: Portál, 2001, 255 s. ISBN 80-7178-513-X.
- KOLÁŘ, M. *Nová cesta k léčbě šikany*. Praha: Portál, 2011, s. 332. ISBN 978-80-7367-871-5.
- KOLUCHOVÁ, J. *Přehled patopsychologie dítěte I., II.* Praha : SPN, 1989.
- KŘIVOHLAVÝ, J. *Psychologie zdraví*. Praha : Portál, 2001. ISBN 80-7178-551-2.
- LANGMEIER, J., KREJČÍŘOVÁ, D. *Vývojová psychologie*. Praha : Grada, 2008. ISBN 80-247-1284-9.
- MARTÍNEK, Z. *Agresivita a kriminalita školní mládeže*. Praha: Grada 2009, 152 s. ISBN 978-80-247-2310-5.
- MATĚJČEK, Z. a LANGMEIER, J. *Psychická deprivace v dětství*. Praha : Avicenum, Zdravotnické nakladat., 1974. ISBN 80-049-74.
- MLČÁK, Z. *Diagnostická využití dětské kresby v práci učitele*. Ostrava : Scholaforum, 1996. ISBN 80-86058-05-0.
- NAKONEČNÝ, M. *Encyklopedie obecné psychologie*. 2. rozš. vyd. Praha : Academia, 1997. 437 s. ISBN 80-200-0625-7.
- NAKONEČNÝ, M. *Lexikon psychologie*. Praha : Vodnář, 1998. ISBN 80-85255-74-X.
- NAKONEČNÝ, M. *Základy psychologie osobnosti*. Praha : Management Press, 1993. ISBN 80-85603-34-9.
- PAVELKOVÁ, I. *Motivace žáků k učení. Perspektivní orientace a časový faktor v žákovské motivaci*. Praha : PedF UK, 2002.
- PETROVÁ, A., PLEVOVÁ, I. *Základy obecné psychologie I*. Olomouc : UP, 2004.
- ŘÍČAN, P. *Cesta životem*. Praha : Portál, 2004. ISBN 80-7367-124-7.
- ŘÍČAN, P., JANOŠOVÁ, P. *Jak na šikanu*. Praha: Grada, 2010, 155s. ISBN 978-80-247-2991-6.
- SHAPIRO, E. L. *Emoční inteligence dítěte a její rozvoj*. Praha : Portál, 1998. ISBN 80-7178-238-6.
- SCHMIDBAUER, W. *Syndrom pomocníka: podněty pro duševní hygienu v pomáhajících profesích*. Praha : Portál, 2008. ISBN 978-80-7367-369-7.
- ŠIMÍČKOVÁ, J., ČÍŽKOVÁ, J. aj. *Přehled vývojové psychologie*. Olomouc : UP, 2010. ISBN 978-80-244-2433-0.
- URBANOVSKÁ, E. *Sociální a pedagogická psychologie*. Olomouc : Univerzita Palackého v Olomouci, 2006. ISBN 80-244-1410-4.
- URBANOVSKÁ, E. *Škola, stres a adolescenti*. Olomouc: VUP, 2010. ISBN 978-80-244-2561-0.
- VÁGNEROVÁ, M. *Psychologie problémového dítěte školního věku*. Praha : Karolinum, 1997. ISBN 80-7184-488-8.
- VÁGNEROVÁ, M. *Psychopatologie pro pomáhající profese (rozšířené a přepracované vydání)*. Praha : Portál, 2004. ISBN 80-7178-802-3.

VÁGNEROVÁ, M. *Psychopatologie pro pomáhající profese*. 4. rozš. a přeprac. vyd. Praha : Portál, 2008. ISBN 978-80-7367-414-4.

VÁGNEROVÁ, M. *Úvod do psychologie*. Praha : Karolinum, 2003. ISBN 80-246-0015-3.

VÁGNEROVÁ, M. *Vývojová psychologie*. Praha : Portál, 2000. ISBN 80-7178-308-0.